

Sygn. akt I UO 2/17

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania S. K.
przeciwko Wojskowemu Biuru Emerytalnemu w K.
o wysokość świadczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 grudnia 2017 r.,
skargi ubezpieczonego o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym
postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2014 r., sygn. akt I UK
229/14,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w K., wyrokiem z 26 listopada 2013 r., oddalił apelację ubezpieczonego S. K. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z 10 stycznia 2013 r. oddalającego odwołanie ubezpieczonego od decyzji Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w K. z 27 sierpnia 2012 r., odmawiającej mu przeliczenia podstawy wymiaru emerytury wojskowej ze stanowiska Szefa [...] od 21 grudnia 1995 r.

W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny stwierdził, że powierzenie ubezpieczonemu (rozkazem dziennym Dowódcy [...] Okręgu Wojskowego z dnia 1 października 1993 r. oraz rozkazem dziennym Szefa Sztabu Wojskowego w K. nr 194 z dnia 29 września 1993 r.) czasowego pełnienia obowiązków na stanowisku Szefa [...] od 1

października 1993 r. (z których zwolniony został rozkazem nr 18 Dowódcy KOW z dnia 31 sierpnia 1994 r.) nie powodowało zwolnienia go z dotychczas zajmowanego stanowiska Szefa [...] w K. (§ 58 ust. 4 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 28 lipca 1992 r. w sprawie służby wojskowej żołnierzy zawodowych, Dz.U. Nr 60, poz. 305 ze zm.).

W okresie czasowego pełnienia powierzonych obowiązków służbowych (od października 1993 r. do zwolnienia z zawodowej służby wojskowej) ubezpieczony nie pobierał uposażenia według stawki U-8 (należnego Szefowi [...]), a jedynie dodatek wyrównawczy do stawki uposażenia U-11, przynależnego do zajmowanego stanowiska Szefa [...] oraz stopnia wojskowego pułkownika powyżej 35 lat służby (zgodnie ze stawkami uposażenia według stanowiska służbowego i według stopnia wojskowego, określonymi odpowiednio zarządzeniami Ministra Obrony Narodowej: Nr 10/MON z dnia 6 lutego 1996 r. w sprawie uposażenia według stanowiska służbowego żołnierzy zawodowych oraz Nr 16/MON z dnia 14 czerwca 1995 r. w sprawie uposażenia zasadniczego żołnierzy zawodowych). Sąd odwoławczy uznał, że ostatnio zajmowanym przez ubezpieczonego stanowiskiem służbowym było stanowisko Szefa [...] w K. i przynależne do tego stanowiska uposażenie, które stanowiło podstawę wymiaru świadczenia emerytalnego (art. 5 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, Dz.U. z 1994 r. Nr 10, poz. 36 ze zm.).

Wyrok Sądu Apelacyjnego w K. został zaskarżony skargą kasacyjną przez odwołującego się S. K. Sąd Najwyższy, postanowieniem z 26 listopada 2014 r., I UK 229/14, odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądził od skarżącego na rzecz pozwanego organu emerytalnego kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

S. K., sporządzonym osobiście pismem z 17 października 2017 r. (które wpłynęło do Sądu Najwyższego 2 listopada 2017 r.), skierowanym do Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, wniósł skargę o wznowienie postępowania sądowego zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Najwyższego z 26 listopada 2014 r., I UK 229/14. Przytaczając szereg przepisów prawnych, w tym art. 178 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 51 ust. 3 i 4, art. 77 ust. 1 oraz art. 32 ust. 1 Konstytucji RP, art. 222 k.p.a., przepisy ustawy – Kodeks karny oraz ustawy z dnia 30 czerwca 1970 r.

o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (jednolity tekst: Dz.U. z 1997 r. Nr 10, poz. 55), skarżący odniósł się do różnych okoliczności faktycznych i prawnych uzasadniających, jego zdaniem, rozstrzygnięcie sprawy na jego korzyść, a także poddał w wątpliwość prawidłowość prawomocnego postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Najwyższego o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania złożona osobiście przez skarżącego podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna.

Po pierwsze, jest niedopuszczalna ze względu na brak tzw. zdolności postulacyjnej skarżącego. Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 87¹ § 1 i 2 k.p.c., w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych (tzw. przymus adwokacko-radcowski). Takie zastępstwo rozciąga się również na czynności procesowe związane z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowane przed sądem niższej instancji. W drodze wyjątku od tej zasady, przymusu adwokacko-radcowskiego nie stosuje się jedynie w postępowaniu o zwolnienie od kosztów sądowych oraz o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego, a także wtedy, gdy stroną (jej organem, przedstawicielem ustawowym lub pełnomocnikiem) jest sędzia, prokurator, notariusz, profesor lub doktor habilitowany nauk prawnych, adwokat, radca prawny lub radca Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa.

Również w postępowaniu wywołanym wniesieniem do Sądu Najwyższego skargi o wznowienie postępowania zakończonego orzeczeniem Sądu Najwyższego strona powinna być reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego. Skoro przedmiotowa skarga nie została wniesiona z zachowaniem warunku przewidzianego w art. 87¹ § 1 k.p.c., zaś ubezpieczony nie wykazał, że należy do kręgu podmiotów wymienionych w art. 87¹ § 2 k.p.c., to wniesiony przez niego nadzwyczajny środek zaskarżenia należy uznać za niedopuszczalny (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 września 2007 r., III UO 14/07, OSNP

2008, nr 21-22, poz. 332).

Po drugie, co ważniejsze, złożona skarga o wznowienie postępowania jest niedopuszczalna w świetle art. 399 k.p.c. Przepis ten stanowi, że w wypadkach przewidzianych w dziale VI części pierwszej Kodeksu postępowania cywilnego można żądać wznowienia postępowania, które zostało zakończone prawomocnym wyrokiem. Dodatkowo, na podstawie określonej w art. 401¹ k.p.c. postępowanie może być wznowione również w razie zakończenia go postanowieniem. Przytoczona regulacja oznacza, że instytucja wznowienia postępowania dotyczy, co do zasady, jedynie prawomocnych wyroków, natomiast postanowień tylko wówczas, gdy podstawę skargi stanowi art. 401¹ k.p.c., zgodnie z którym można żądać wznowienia postępowania również w wypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie, z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą.

Przepis art. 399 § 2 k.p.c. zawiera zatem wyjątek od ogólnej zasady określającej zakres przedmiotowy skargi o wznowienie postępowania – wznowienie dotyczy co do zasady postępowań zakończonych prawomocnym wyrokiem sądu (także postanowień co do istoty sprawy wydanych w postępowaniu nieprocesowym, jednak rozpoznawana sprawa do tego trybu nie należy). Skarga o wznowienie postępowania nie może zatem dotyczyć orzeczeń kończących postępowanie w sprawie – w tym postanowień – które nie są wyrokami. Nie może także dotyczyć postanowienia Sądu Najwyższego o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wniesiona skarga dotyczy wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Najwyższego z 26 listopada 2014 r. wydanym w sprawie I UK 229/14. Postanowieniem tym Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Według powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa, norma zawierająca wyjątek od zasady nie może być interpretowana w sposób rozszerzający ani też stosowana w drodze analogii do innych sytuacji niż wyraźnie w niej przewidziane. Z tych przyczyn nie jest możliwa taka wykładnia art. 399 k.p.c., która dopuszczałaby wznowienie postępowania w każdej sprawie, także zakończonej prawomocnym postanowieniem, wydanym na podstawie aktu normatywnego,

w stosunku do którego Trybunał Konstytucyjny nie orzekł o jego niezgodności z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 19 października 2007 r., I CO 8/07, LEX nr 457745 oraz z 18 kwietnia 2011 r., III UZ 5/11, LEX nr 966821).

Skarga o wznowienie postępowania może być natomiast wniesiona od prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w K. z 26 listopada 2013 r., III AUa .../13, jeżeli są spełnione przesłanki do jej wniesienia (podstawy, na których może zostać oparta, wynikające z art. 401, art. 401¹ i art. 403 k.p.c.), z zachowaniem terminu wynikającego z art. 407 k.p.c.

Z tych względów, zgodnie z art. 410 § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł o odrzuceniu skargi z powodu jej niedopuszczalności.

kc